

Kursplan för

Psyko terapeutisk klinik 1, 11 hp

Psychotherapy in Clinical Practice 1, 11 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2017.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT17 , VT20 , HT20 , HT22 , HT23 , HT24

Kurskod	2PT122
Kursens benämning	Psyko terapeutisk klinik 1
Hp	11 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psyko terapi
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CNS
Datum för fastställande	2017-05-10
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2017

Särskild behörighet

Avlagd psykologexamen (enligt 1982 års studieordning eller senare bestämmelser), eller läkarexamen med specialistkompetens i psykiatri eller barn- och ungdomspsykiatri, eller socionomexamen, eller annan motsvarande examen (kandidatexamen/ yrkesexamen) om minst 180 hp. För sökande med socionomexamen eller med annan motsvarande examen om 180 hp krävs dessutom grundläggande psyko terapeututbildning eller motsvarande.

Den sökande ska ha varit yrkesverksam under minst två år efter den grundläggande psyko terapiutbildningen och under dessa två år arbetat med psyko terapi under handledning av legitimerad psyko terapeut. Detta krav ska dock anses vara uppfyllt för den som genomgått specialistutbildning för läkare i psykiatri eller barn- och ungdomspsykiatri.

Den sökande ska inom ramen för den grundläggande psyko terapiutbildningen eller på annat sätt ha genomgått egenterapi eller motsvarande omfattande minst 20 timmar hos legitimerad psyko terapeut.

Dessutom krävs Svenska B/Svenska 3 och Engelska A/Engelska 6 med lägst betyget godkänd/E.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

I denna kurs ska studenten tillägna sig kunskaper och färdigheter i att tillämpa kognitiv beteendeterapi för patienter med ångest- och depressionsproblematik samt i förekommande fall dessa problem kopplade till stressrelaterad problematik eller somatiska problem. Syftet med kursen är att studenten ska utveckla förmåga att bedöma patienters problematik, göra diagnostisk kartläggning samt bedöma patientens motivation och möjlighet att genomgå kognitiv beteendeterapi.

Ytterligare ett syfte är att integrera kunskaper från andra kurser på programmet beträffande terapeutiska färdigheter samt att tillämpa och träna dessa i relation till sin egen utveckling i rollen som kognitiv beteendeterapeut.

Kunskap och förståelse

Efter godkänd kurs ska studenten i relation till patienter med ångest- och depression problematik kunna:

- redogöra för psykometriska aspekter av betydelse vid mätning av psykologiska fenomen och ta i beaktande betydelsen av att kontinuerligt mäta och utvärdera den psyko-terapeutiska behandlingen
- redogöra för diagnostiska instrument och skattningsskalor lämpliga för patienter med depressions- och ångest problematik
- redogöra för DSM- och ICD-systemen gällande diagnoser vid ångest- och depression
- beskriva och analysera kvaliteten i det egna terapeutiska arbetet i relation till patientens problem och till den egna professionella rollen i psyko-terapisituationen

Färdigheter och förmågor

Efter godkänd kurs ska studenten i relation till patienter med ångest- och depressionsproblematik visa förmåga att:

- skriva journal och tillämpa journal- och sjukvårdslagstiftning samt dokumentera behandlingsarbetet i form av inspelning av sessioner, sessionsrapporter och behandlingsrapporter
- genomföra diagnostiska intervjuer, administrera självskattningsskalor och på ett fördjupat sätt återkoppla resultaten till patienter
- reflektera kring, visa förståelse för samt etablera en arbetsallians och genom behandlingen värna alliansen och dess betydelse för behandlingsresultatet
- kunna operationalisera psykiskt lidande, mäta beteende, utföra beteendeanalys och fallkonceptualisering och under handledning planera behandling med kognitiv beteendeterapi
- i samarbete med patienten komma fram till mål för behandlingen
- på ett strukturerat sätt presentera relevant kliniskt material och problemställningar samt under handledning rekommendera åtgärder
- samarbeta och föra dialog med psyko-terapihandledare och medstudenter, ta till sig och följa information och återkoppling på patientarbetet samt reflektera över egen kunskap och egna utvecklingsområden
- föra fördjupade teoretiska resonemang kring patientens problem och förmedla det så att patienten förstår och kan relatera till sin problembild och ta ställning till behandlingsförslag
- följa behandlingsplanen samt vid behov revidera denna i syfte att bättre nå behandlingsmålen
- utifrån kunskap om terapeutfärdigheter i terapisisituationen visa förmåga att granska eget beteende i den terapeutiska situationen

Värderingar och förhållningssätt

Efter godkänd kurs ska studenten i relation till patienter med ångest- och depressionsproblematik visa förmåga att:

- förhålla sig professionellt gentemot patienter och deras närstående
- förstå och förhålla sig till konsekvenser av lagstiftning och de organisatoriska förutsättningarna för bedömning, diagnostik och behandling med kognitiv beteendeterapi i klinisk tillämpning
- reflektera över mångfaldsaspekters betydelse vid bedömning och behandling
- inse betydelsen av den egna aktiviteten för att generera kunskap i samband med psykoterapihandledningen
- inse betydelsen av att handledaren bär det kliniska ansvaret för patienten och att det har konsekvenser för den egna friheten som behandlare
- visa förmåga att granska egna värderingar som kan påverka yrkesutövandet som psykoterapeut så att ingen diskrimineras pga av könstillhörighet, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuella läggning eller funktionshinder

Innehåll

Kursen är uppdelad i tre delar:

Psykiatrisk diagnostik och bedömning, 3 hp Målet för momentet är att studenten ska utveckla kunskaper och visa färdigheter gällande psykometri, psykiatrisk diagnostik och psykoterapibedömning i samband med kognitiv beteendeterapi.

Studenten ska genomföra psykiatrisk diagnostik och psykoterapibedömningar samt tillämpa intervju- och samtalsmetodik gällande patienter med ångest- och depressionsproblematik. **Kognitiv beteendeterapi under handledning, 7 hp** Målet är att studenten ska utveckla färdigheter i att tillämpa kognitiv beteendeterapi med särskild tonvikt på struktur, agenda och alliansskapande strategier vid tillämpning av kognitiv beteendeterapi för patienter med ångest- och depressionsproblematik. **Självupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter, 1 hp** Målet är att studenten ska kunna kritiskt granska, reflektera kring och utveckla den professionella rollen som kognitiv beteendeterapeut.

Arbetsformer

Moment 1: Tonvikten i momentet ligger på det kliniska patientarbetet med tillämpning av diagnostiska och inriktningsspecifika bedömningar. Undervisningen sker även i form av föreläsningar och verkstäder och kräver ett aktivt deltagande och ansvarstagande från studenten.

Moment 2: I psykoterapihandledningen används kliniskt material i form av inspelade psykoterapisessioner, sammanfattade skriftliga sessionsrapporter samt behandlingsrapporter. Stor vikt läggs vid beteendeanalys och fallkonceptualisering som grund för de interventioner som genomförs.

För moment 1 och 2 sker undervisningen i psykoterapihandledningen i grupp om 3-4 studenter inom ramen för patientarbetet och verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Huvuddelen av moment 1 kommer att ske under termin 1 i samband med att patientarbetet inleds och diagnostiska och psykoterapeutiska bedömningar görs. En mindre del av moment 1 sker under termin 2 då bedömning av patienter sker kontinuerligt över hela kursen. Psykoterapihandledningen är obligatorisk och studenten förväntas delta aktivt och bidra med reflektioner kring eget och andra gruppledammars patientmaterial.

Moment 3: De Individuella mentorsamtalen syftar till att formulera, klargöra och följa upp individuella utvecklingsmål kopplat till studentens utveckling i rollen som psykoterapeut. Detta ska leda till att studenten gör en skriftlig utvecklingsplan som inkluderar KBT procedurer för att självregistrera och förbättra terapeutfärdigheter och utveckla den professionella rollen.

I reflektionsgrupper om 3-5 studenter tillämpas KBT-metoder genom observation av eget beteende och reflektion kring dess effekter i patientarbetet. Genom att arbeta med hemuppgifter följs arbetet kontinuerligt upp i reflektionsgrupperna.

Examination

Moment 1:

Psykiatrisk diagnostik och inriktningsspecifik bedömning.

Examination sker genom att psykoterapihandledaren följer hur studenten genomför bedömningsprocessens olika delar. Där ingår att genomföra diagnostiska intervjuer, göra diagnostiska ställningstaganden och bedömningar av de aktuella patienternas möjligheter att tillgodogöra sig kognitiv beteendeterapi.

Moment 2:

Kognitiv beteendeterapi under handledning.

För godkänt krävs att studenten under handledning gör funktionella analyser och/eller kognitiv konceptualisering av centrala problembeteenden och sammanställer dessa skriftligt. Denna ska godkännas av handledaren i samband med att behandlingen startar. En behandlingsrapport där behandlingsprocessen i sin helhet sammanfattas och utvärderas är ett krav för godkänt och görs för varje avslutad behandling.

För moment 1 och 2 sker examinationen även inom ramen för psykoterapihandledningen genom kontinuerlig bedömning av studentens kompetens så som den kommer till uttryck i patientarbetet. Underlag för bedömning är inspelade terapisesioner, skriftliga sessions- och behandlingsrapporter samt journalanteckningar som ska presenteras i samband med varje session. Aktivt deltagande i diskussioner och i rollspel som gestaltar relevanta terapeutfärdigheter krävs och utgör underlag för bedömning.

Moment 1 och 2 ingår i en kliniskt tillämpad kurs och vid underkänt har studenten rätt att gå om kursen en gång. Psykoterapihandledningen är obligatorisk. Studenten godkänns ej vid mer än 20 % frånvaro per temin.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Moment 3:

Självupplevd erfarenhet

Momentet examineras genom att studenten utarbetar och lämnar in en utvecklingsplan i samband med mentorssamtal. Närvaro vid reflektionsgruppsträffar är obligatoriska och studenten godkänns ej vid mer än 20% frånvaro. Mentorsamtalen är obligatoriska och vid frånvaro ska studenten och mentor snarast komma överens om en tid för nytt mentorsamtal.

Övergångsbestämmelser

Examination kommer att tillhandahållas under ett år efter en eventuell nedläggning av kursen alternativt vid ny kursplan.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning.

Inriktningsspecifika kurser ges under förutsättning att antalet antagna studenter på kursen är minst hälften av antalet tillgängliga studieplatser per inriktning.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

The therapeutic relationship in the cognitive behavioral psychotherapies

Gilbert, Paul (Ed.); Leahy, Robert L. (Ed.)

London : Routledge, 2007 - 292 s.

ISBN:978-0-415-38437-7 (hbk.) LIBRIS-ID:10411738

[Sök i biblioteket](#)

Linton, Steven James; Flink, Ida

12 verktyg i KBT : från teori till färdighet

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2011 - 390 s.

ISBN:978-91-27-12112-6 (inb.) LIBRIS-ID:11789339

[Sök i biblioteket](#)

MINI-D 5 : diagnostiska kriterier enligt DSM-5

Pilgrim Press, 2014 - 410 s.

ISBN:9789198997916 LIBRIS-ID:17238133

[Sök i biblioteket](#)

Psykiatri

Herlofson, Jörgen; Ekselius, Lisa; Lundin, Anders; Mårtensson, Björn; Åsberg, Marie

2., [rev. och omarb.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2016 - 879 s.

ISBN:9789144094977 LIBRIS-ID:19600701

[Sök i biblioteket](#)

Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter

Sverne Arvill, Ebba; Hjelm, Åke; Johnsson, Lars-Åke; Sääf, Christina

6. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2015 - 361 s.

ISBN:9789144103587 LIBRIS-ID:17978461

[Sök i biblioteket](#)

Farmer, Richard F.; Chapman, Alexander L.q (Alexander Lawrence)

Behavioral interventions in cognitive behavior therapy : practical guidance for putting theory into action

Washington, DC : American Psychological Association, 2008 - 341 s.

ISBN:1--43380241-4 LIBRIS-ID:10664333

[Sök i biblioteket](#)

Oxford guide to behavioural experiments in cognitive therapy

Bennett-Levy, James

Oxford : Oxford University Press, 2004 - xxi, 461 s.

ISBN:0-19-852916-3 (hft.) LIBRIS-ID:9373318

[Sök i biblioteket](#)

Linton, Steven James; Bergbom, Sofia; Landström Flink, Ida

Beteendeanalys steg för steg : grunden till en effektiv KBT-behandling

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2013 - 216 s.

ISBN:9789127132146 (inb.) LIBRIS-ID:13913153

[Sök i biblioteket](#)

Experiencing CBT from the inside out : a self practice/self-reflection

Bennett-Levy, James.; Thwaites, Richard; Haarhoff, Beverly; Perry, Helen

New York : Guilford, 2015. - xvi, 278 pages

ISBN:1462518893 LIBRIS-ID:17851919

[Sök i biblioteket](#)

Ytterligare litteratur i form av manualer och litteratur tillkommer i samråd med handledaren.

Fördjupningslitteratur

Mental measurements yearbook. The eighteenth mental measurements yearbook

Spies, Robert A.

Lincoln, Neb. : University of Nebraska Press, 2010 - 868 s.

ISBN:978-0-910674-61-4 LIBRIS-ID:12108187

[Sök i biblioteket](#)

Geller, Jesse D.; Norcross, John C.; Orlinsky, David E.

The psychotherapist's own psychotherapy : patient and clinician perspectives

Oxford : Oxford University Press, 2005. - xv, 429 p.

LIBRIS-ID:10420295

Psychotherapy relationships that work : therapist contributions and responsiveness to patients

Norcross, John C.

Oxford : Oxford University Press, 2002 - 452 s.

ISBN:0-19-51446-9 LIBRIS-ID:8718579

[Sök i biblioteket](#)